

Protokoll - styremøte 2017 - 05

Møtet ble gjennomført i Ås/Oslo.

Styret:

Leder Nils R. Sandal
Nestleder Heidi Hesselberg Løken
Styremedlem Alexander Krohg Plur
Styremedlem Berit K. Graftås
Styremedlem Ann-Synnøve Bendixen
Varamedlem Geir Grav
Varamedlem Oddbjørn Hagen

Forfall:

Styremedlem Liv Kari Eskeland
Styremedlem Marianne Bremnes

Administrasjonen:

Morten Christiansen
Merete Wilhelmsen
Gunn Otnes, dag 1
Lars Emil Johannessen, sekretær

Nils R Sandal <i>Styreleder</i>	Heidi Hesselberg Løken <i>Nestleder</i>	Berit Graftås <i>Styremedlem</i>	Alexander Krohg Plur <i>Styremedlem</i>
Ann-Synnøve Bendixen <i>Styremedlem</i>	Geir Grav <i>Varamedlem</i>	Oddbjørn Hagen <i>Varamedlem</i>	

Saker:

Sak 2017.30 Godkjenning av innkalling og sakliste

Vedtak:

Innkalling og sakliste godkjennes.

Sak 2017.31 Godkjenning av protokoll styremøte 2017.04

Vedtak:

Protokoll godkjennes.

Sak 2017.32 Direktørs rapport til styret

Vedtak:

Styret tar direktørs rapport til orientering.

Sentralstyret oppnevner Alexander Krohg Plur som representant i referansegruppen for arbeidet med flyktninger og kulturskole, sak 2017.08 F i Landsstyret.

Nils R Sandal <i>Styreleder</i>	Heidi Hesselberg Løken <i>Nestleder</i>	Berit Graftås <i>Styremedlem</i>	Alexander Krohg Plur <i>Styremedlem</i>
Ann-Synnøve Bendixen <i>Styremedlem</i>	Geir Grav <i>Varamedlem</i>	Oddbjørn Hagen <i>Varamedlem</i>	

Sak 2017.33 Regnskap 1. halvår 2017

Vedtak:

Regnskapet pr. 30/6.2017 viser et underskudd på kr 814 891 og vi ligger under budsjett for perioden.

Norsk kulturskoleråd har en noe anstrengt likviditet pr. 30/6.2017.

Styret tar det framlagte regnskapet med kommentarer til orientering.

Sak 2017.34 Forsikringsordninger

Vedtak:

Styret tar ovennevnte til orientering.

Sak 2017.35 Årets kulturskolekommune

Vedtak:

Norsk kulturskoleråds sentralstyre vedtar nye kriterier, med de justeringer som kom frem i møtet, og slutter seg til forslaget til nominasjonsprosess for utnevning av "Årets kulturskolekommune".

Sak 2017.36 Økonomireglement

Vedtak:

Norsk kulturskoleråds sentralstyre vedtar sammenslutningsplanen med vedtekter vedlagt.

Nils R Sandal <i>Styreleder</i>	Heidi Hesselberg Løken <i>Nestleder</i>	Berit Graftås <i>Styremedlem</i>	Alexander Krohg Plur <i>Styremedlem</i>
Ann-Synnøve Bendixen <i>Styremedlem</i>	Geir Grav <i>Varamedlem</i>	Oddbjørn Hagen <i>Varamedlem</i>	

Sak 2017.37 Handlingsplan for styrket arbeidsmiljø

Vedtak:

Styret tar saken til orientering.

Sak 2017.38 Eventuelt

Sak 2017.38a El Sistema

Saksdokumenter lagt frem i møtet er vedlagt.

Vedtak:

Styret ber administrasjonen legge frem dette som egen sak på neste styremøte.

Sak 2017.38b B-sak ble lagt frem i styremøte og protokoll er ført i egen protokoll unntatt offentligheten.

Referatsaker:

Ingen referatsaker

Nils R Sandal <i>Styreleder</i>	Heidi Hesselberg Løken <i>Nestleder</i>	Berit Graftås <i>Styremedlem</i>	Alexander Krohg Plur <i>Styremedlem</i>
Ann-Synnøve Bendixen <i>Styremedlem</i>	Geir Grav <i>Varamedlem</i>	Oddbjørn Hagen <i>Varamedlem</i>	

Oslo, 18.09.2017

Vedrørende El Sistema relatert opplæring og tiltak i fremtiden i et norsk og nordisk perspektiv.

El Sistema har gjennom Norsk kulturskoleråd, først BTVregionen og siden IRIS regionen, eksistert som en opplæringsmodell med et sosialt fokus gjennom å bruke musikk som verktøy siden 2012.

Dextra Musica har siden oppstarten vært en aktiv støttespiller økonomisk og ikke minst med stor tro på muligheten og nedslagskraften denne modellen har for å bidra til styrke barns oppvekstvilkår og å bidra til at så enda flere barn får muligheten til å lære å uttrykke seg gjennom en kunstart. I IRIS prosjektet var El Sistema en av hovedmodellene, og Dextra Musica har ansett denne modellen som en av de viktigste gjennom prosjektet, og har i 2017 satt av kr. 400 000 til støtte for videre tiltak, koordinering og utvikling av denne modellen.

Fra 2016 har Norsk kulturskoleråd vært prosjekteier, og i samarbeid med El Sistema Sverige, vært prosjektansvarlige for El Sistema Norden – a sustainable organization, et nordisk samarbeid mellom El Sistema relaterte organisasjoner og tiltak i Finland, Sverige, Danmark og Nordkr.ge. Dette prosjektet er støttet av Nordisk kulturfond med dkr. 250 000. Prosjektet avsluttes i slutten av september og det nordiske El Sistema nettverket ønsker en videreføring og utvikling av nettverket. Det er muligheter for å søke midler innen Nordisk kulturkontakt med fokus på barn, integrering og musikk.

På norsk side er det etablert en dialog med De unges orkesterforbund (UNOF), og det kan utvikles partnerskap for å ivareta instrumentparken på 390 strykeinstrumenter (360 er per i dag i bruk), samt at det videre kan være muligheter for å se på om det kan dannes en type organisasjon på vegne av de to organisasjonene som kan ivareta denne type opplæringsmodell som handler om inkludering, integrering og fellesskap gjennom orkesterspill 2-3 ganger i uken i/og knyttet til skoletiden.

Fra protokoll styremøte Norsk kulturskoleråd region øst 18.09.2017

17/46 Eventuelt

El Sistema i Norge og Norden

Vedtak:

Styret i region øst ber sentralstyret om å vurdere videreføring av El Sistema i Norge som en modell i forhold til Kulturskolerådets virksomhetsplan punkt 2.1, og videre punkt 3.3. Dette vurderes betraktet både i et norsk og nordisk perspektiv.

Utdrag fra hovedrapport IRIS prosjektet

(<http://www.kulturskoleradet.no/extension/media/4734/orig/2016%20IRIS-prosjektet%202014-2016%20Rapport.pdf>)

Styringsgruppens anbefalinger.

Styringsgruppen til prosjektet var aktiv og spilte en viktig rolle i oppstarten av prosjektet og bidro med et tydelig anslag for utviklingen i prosjektet.

Styringsgruppen har også bestått av en arbeidsgruppe, hvor leder av styringsgruppen har vært hovedkontaktperson for prosjektleder og kontaktledd mot prosjekteier Norsk kulturskoleråd sin styringsgruppe. Arbeidsgruppen har påpekt utfordringer med at omfanget av prosjektet har vært stort, og med alle potensielle utviklingsmuligheter fra opprinnelig prosjektbeskrivelse som lå til grunn for søknad, har prosjektet vokst i utakt med de administrative ressursene som har ligget til grunn for gjennomføring av tiltak.

Med bakgrunn i gjennomførte tiltak, og evalueringer med bakgrunn i prosjektledergruppens tilbakemeldinger via prosjektleder, vurderer styringsgruppen følgende elementer fra IRIS prosjektet som bærekraftige og anser at disse har en overføringsverdi til andre landsdeler, regioner, kommuner som gjennom kulturskoler og frivillige organisasjoner som utøver musikkopplæring:

- **Ad Astra modellen – fordypningstilbud basert på spillelede**

Fordypningstilbud som et interkommunalt samarbeid for både ivrige og flinke elevene ved kulturskolene. Samarbeidet med Dextra Musica har muliggjort konserter, ulike samlinger og undervisning for strykere, pianister, blåsere og sangere. Modellen kan videreføres med lignende struktur som beskrevet i delrapport Vestfold-Grenland/IRIS, men med anbefalt økt fokus på forankring og eierskap blant lærere og respektive kulturskoler.

- **El Sistema - breddetilbud**

El Sistema som opplæringsmodell anbefales med tanke på at barn som ellers ikke ville fått muligheten til opplæring innen musikkinstrument, og få ta del i den type opplæring og opplevelse, vil kunne få dette som en del av sitt liv. Ved oppstart av nye El Sistema prosjekt anbefales det at det gis tydelige kriterier/forutsetninger med tanke på langsiktig og forpliktende avtale mellom for eksempel kulturskole, foreldreforening, lokal orkesterforening i samhandling med grunnskole/sfo/barnehage. Det vises for øvrig til beskrivelser av opplæringsmodellen gjennom El Sistema prosjektbeskrivelse, El Sistema læreplaner tilpasset kulturskole eller grunnskole og til delrapport El Sistema/IRIS

- **Orkestersamspill – bredde og fordypningstilbud med fokus på rekruttering og samarbeid**

Som et ledd i å styrke de enkelte ungdomsorkestrene har det gjennom IRIS prosjektet vært lagt opp til flere region treff mellom VUS/VUSO/Ung Symfoni. Samarbeidet har vært utført av de respektive orkestrene. Dette hadde et spesielt fokus i 2015, og de respektive orkestrene har utfyllt og styrket hverandre på en god måte. Dette arbeidet har gitt positive effekter som det anbefales at det jobbes videre med gjennom å utvikle regionale samspilltreff videre.

- **Kammerorkester - fordypningstilbud**

IRIS kammerorkester har vært en videreutvikling av fordypningstilbudet i IRIS prosjektet, spesielt med tanke på utvikling av strykemiljøet. Orkestret har vært et regionalt orkester, som har gjennomført to prosjekter. Orkestret har vært et ekstra fordypningstilbud til de best elevene fra kulturskoler og ungdomsorkestre i regionen og elever uten orkestertilhørighet. Kombinasjonen av de beste elevene i regionen sammen med unge, fremadstormende Dextra musikere har gitt en helt spesiell synergi som har bidratt til en

Kommentert [RJR1]: Skriv inn erfaringer basert på søknadsprosess og beskrive hvordan at ikke alt var ferdigtenkt, men at ting har vokst ut av prosjektet

nivåheving gjennom begge prosjektperiodene (2015 og 2016). Denne modellen er overførbart til andre regioner ved å tenke samhandling mellom studenter ved regionale høyskoler for utøvende musikkstudier og elever ved kulturskoler og fra orkestre i samme region.

- **Kulturskoleutvikling – styrking av bredde tilbud for barn og unge**

Med bakgrunn i erfaringer fra P12 og Fagplanpilot, anbefales det tilrettelegging for interkommunale og regionale fagnettverk. Kulturskolenes rammeplan har et tydelig oppdrag med å bidra til at kommunene kan oppfylle opplæringslovens §13.6, som handler om at alle kommuner skal ha en kulturskole alene eller i samarbeid med andre kommuner, og at den skal være organisert til grunnskolen og kulturlivet forøvrig. Metoder og anbefalinger for et arbeid med fagnettverk kan det vises til i Fagplanrapport og i delrapport Vestfold-Grenland/IRIS.

Med bakgrunn i gjennomførte tiltak, og evalueringer med bakgrunn i prosjektledergruppens tilbakemeldinger via prosjektleder, vurderer styringsgruppen følgende områder som utfordrende å arbeide med, og anmoder om at Norsk kulturskoleråd tar dette med seg i videre kulturskoleutviklingsarbeid:

- Utvikle gode rutiner og maler for tilbakemeldinger og informasjon til folkevalgte lokalt, regionalt og nasjonalt.
- Bidra til å skape solide arenaer, regionalt og nasjonalt for erfaringsdeling av tiltak utført i utviklingsprosjekt.
- Bidra til å fasilitere samhandlingsarenaer mellom det frivillige organisasjonsliv og de lokale kulturskolene.

Bakgrunn

El Sistema i Norge:

IRIS prosjektet, se del rapport El Sistema:

<http://www.kulturskoleradet.no/extension/media/4737/orig/2016%20El%20Sistema%20Rapport.pdf>

El Sistema Norden:

The purpose of the project “El Sistema Norden” is to anchor the concept of El Sistema sat in a Nordic perspective in terms of sustainability in integration, children's rights, and music education. The project has received support of DKR. 250.000 from the Nordic Culture Fund. The project period extends through 2016 to October 2017. The project facilitates the exchange of teachers and nucleos, as well as meeting points for resource people within the El Sistema work in the Nordic countries, with local, regional and national politicians from Sweden, Norway, Denmark, and Finland, and also representatives from the University and College sectors. The project will end with a Nordic declaration and petition on El Sistema Norden.

Bakgrunn/beskrivelse

Region Øst
Kontor: Storgata 8, Oslo
Post: Pb. 8723 St. Olavs plass, 0028 OSLO
rut.jorunn.ronning@kulturskoleradet.no Tlf. + 47 91842830
torkeL.oien@kulturskoleradet.no Tlf. + 47 48063060

El Sistema exists in the Nordic countries Sweden, Norway, Finland, Denmark and Greenland. These programs have emerged based on local initiatives, different preconditions and in different ways. The core idea for all is inspired by El Sistema in Venezuela. Operating for a few years in the Nordic countries, representatives have started a process for possible coordinating measures across national borders within the Nordic region. These coordinating measures will focus on the establishment of a sustainable Nordic El Sistema model, based on shared values and a common starting point for the content of El Sistema.

The El Sistema model has existed in the Nordic region since 2010. Its source of inspiration is the Venezuelan El Sistema model, which has achieved high international recognition. The Venezuelan model was created by maestro José Antonio Abreu in 1975, with the ambition of contributing to and developing a positive social foundation in children's lives. In the words of Maestro José Antonio Abreu: «Music has to be recognized in the highest sense as an agent of social development, because it transmits the highest values, to express sublime feelings, solidarity, harmony and mutual compassion. Music has the ability to unite an entire community”.

Orchestras and choirs play a central role in Venezuela, and this forms the basis of Nordic El Sistema models.

The Nordic countries' challenges differ from those in Venezuela. In the Nordic region, there are challenges related to integration of children with different ethnical backgrounds, growing poverty, a community with a strong focus on material values, etc.

“El Sistema” is a model that makes it possible to reach out to those who might not know about or do not have the opportunity to apply to/be a pupil in schools of music and performing arts or other musical training. Children and adolescents who most likely need:

- a tool for learning how to cooperate
- to develop one's full potential and improve one's sensibility
- good role models, both in terms of humanity and musicality
- a safe place to grow as a human being

Through an education in the Nordic El Sistema model, there is a focus on:

- using the music as a social tool for social and human development
- giving children and adolescents strong musical experiences and interaction skills
- using the music as a crucial factor for breaking poverty/social challenges/integrational challenges to find other ways of living
- giving children and adolescents human and musical role models

Idea

To ensure a sustainable El Sistema program in the participating Nordic countries, it is beneficial to work with initiatives across national borders. The aim is to develop a model for all Nordic countries. The initiatives should contribute towards establishing a sustainable Nordic El Sistema organization, which in turn will lead to a sustainable El Sistema program for children in all Nordic countries.

Region Øst
Kontor: Storgata 8, Oslo
Post: Pb. 8723 St. Olavs plass, 0028 OSLO
rut.jorunn.ronning@kulturskoleradet.no Tlf. + 47 91842830
torkeL.oien@kulturskoleradet.no Tlf. + 47 48063060

Aim/purpose

The main purpose is to create a common platform for a Nordic El Sistema model through:

Helping to provide good arenas for exchanging experiences between Nordic El Sistema teachers.
Helping Nordic El Sistema nucleos meet across national borders.
Helping to improve the expertise around a Nordic El Sistema perspective.
Helping to create a joint Nordic foundation of El Sistema as a model.

Partners

- The foundation El Sistema Sweden and selected municipalities
- El Sistema Norway and selected municipalities/Norwegian Council for Schools of Music and Performing Arts
- El Sistema Finland/TEMPO
- El Sistema municipalities Denmark
- Swedish Arts Schools Council

Gjennomførte tiltak

Timetable

Time	Initiatives/measures
Nov. – Des. 2015	Project planning
March 2016	Project group meeting 1 (work group) - SKYPE
April 2016	Project group meeting 2 (work group) - SKYPE
April/May 2016	Information, invitation and establishing the project
June 2016 (15.-18. June)	Project group meeting 3, 17/6 and Partner nucleos 1 Sweden/Greenland/Norway/Denmark/Finland Side by Side
October 2016 (27.-30. October)	Teacher exchange/partner nucleos 2 between Denmark and Norway, IRIS Festival/Lighthouse 2016
February 2017 (02.02)	Reference group meeting 1 and project group meeting 4 in Stockholm/teacher exchange 2 Stockholm/El Sistema academy (competence development)
June 2017	Reference group meeting 2 in Gothenburg/ Project group meeting 5 in Gothenburg/El Sistema conference in collaboration with Side by Side/ Partner nucleos 3 Sweden/Greenland/Norway/Denmark/Finland/Side by Side

NORSK KULTURSKOLERÅD

Region Øst

Kontor: Storgata 8, Oslo

Post: Pb. 8723 St. Olavs plass, 0028 OSLO

rut.jorunn.ronning@kulturskoleradet.no Tlf. + 47 91842830

torkeL.oien@kulturskoleradet.no Tlf. + 47 48063060

2017	Partner nucelos 4, 5, 6 Finland/Sweden/Denmark/ Norway
September 2017	Completion declartion and petition
September 2017	Evaluation meetings project group and reference group
September 2017	Final evaluation and report

Prosjektets referanse- og prosjektgruppe har etter samtaler og drøftinger kommet frem til følgende problemstillinger som utgangspunkt for å definere utfordringer og muligheter med El Sistema i et nordisk perspektiv:

- A. Hvorfor skal vi arbeide med El Sistema tankesettet i Norden?
- B. Hvorfor skal vi arbeide sammen med El Sistema tankesettet i Norden?

Muligheter:

- Felles plattform/forståelse for sosiale levekår, privilegier, utfordringer, inspirasjon.
- Større og bredere nettverk skaper muligheter.
- Bedre interaksjon og integrering for immigranter.
- Bedre læring, inkludering og velvære i skolen.
- Samarbeid på tvers av landene vil skape en solid plattform for å hjelpe barn med å vokse opp, beskytte barns rettigheter, gi barn selvtilit, bidra til likhet, demokrati og ytringsfrihet.
- Utveksle erfaring og kunnskap på tvers av landegrensene også med politikere.

Utfordringer:

- Mangel på finansiering.
- Skolene er prisgitt lederes kunnskap.
- Hvordan se muligheter og handlingsrom i budsjett.
- Hvordan bruke El Sistema som et verktøy for å oppnå bedre resultat i skolen.
- Det tar tid å etablere solide nettverk på tvers av landegrensene.
- Synliggjøring av El Sistema som et verktøy for barn og unges oppvekstvilkår.

Region Øst

Kontor: Storgata 8, Oslo

Post: Pb. 8723 St. Olavs plass, 0028 OSLO

rut.jorunn.ronning@kulturskoleradet.no Tlf. + 47 91842830

torkeL.oien@kulturskoleradet.no Tlf. + 47 48063060